

RAAP-RAPPORT 3410

Plangebied Amersfoortsestraatweg 49 te Bussum

Gemeente Gooise Meren

Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon

Titel: Plangebied Amersfoortsestraatweg 49 te Bussum, gemeente Gooise Meren;
archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek

Versie: 14-06-2018

Auteur: drs. R.A.C. Kroes

Projectcode: BUAW

Bestandsnaam: RAAPrap_3410_BUAW_20180614

Autorisatie: drs. B. Jansen

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2018

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van K6V Adviseurs heeft RAAP in juni 2018 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Amersfoortsestraatweg 49 te Bussum in de gemeente Gooise Meren. Het onderzoek vond plaats in het kader van de aanvraag voor een omgevingsvergunning.

De doelstelling van het bureauonderzoek is het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein dan wel de archeologische vindplaats. Daartoe wordt informatie verzameld over bekende en verwachte archeologische resten teneinde een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen.

In het plangebied geldt een lage verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten uit de periode van jagers-verzamelaars, een middelhoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten uit de periode van landbouwers en een hoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten van bebouwing uit de 19^e eeuw en daarna.

Geadviseerd wordt om – gezien de aanwezige bebouwing op het perceel – bij de sloop van dit pand en de ontgravingswerkzaamheden ten behoeve van de bouw van de nieuwe woning, de mogelijkheid te creëren om archeologische waarnemingen te doen, met als doel vast te stellen of zich in de bodem archeologische resten bevinden en zo ja, om deze te waarderen en te bepalen of ze behoudenswaardig zijn. Wanneer dergelijke resten worden aangetroffen en behoudenswaardig worden bevonden, kan documentatie van de sporen en berging van de vondsten direct op deze waardering volgen.

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud.....	4
1 Inleiding	5
1.1 Kader	5
1.2 Administratieve gegevens.....	7
1.3 Doel- en vraagstelling	7
2 Bureauonderzoek	9
2.1 Methode	9
2.2 Aardkundige situatie	9
2.3 Archeologische gegevens.....	11
2.4 Historische situatie	12
2.5 Huidige situatie	14
2.6 Toekomstige situatie	15
3 Gespecificeerde archeologische verwachting	16
4 Conclusies en advies.....	18
4.1 Conclusie	18
4.2 Advies	18
4.3 Tot slot.....	18
Literatuur	19
Overzicht van figuren, tabellen, bijlagen en appendices	20

1 Inleiding

1.1 Kader

Aanleiding

In opdracht van K6V Adviseurs heeft RAAP in juni 2018 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Amersfoortsestraatweg 49 te Bussum in de gemeente Gooise Meren (figuur 1). Het onderzoek vond plaats in het kader van de aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Beleidskader

Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Gooise Meren ligt het plangebied in zone '4A', waar een archeologieregime van de tweede categorie van kracht is. Dit regime schrijft voor dat er bij bodemingrepen groter dan 30 m² en dieper dan 40 cm -mv een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd.¹

Deze voorschriften zijn niet verankerd in het bestemmingsplan 'Oudere Dorp'. In het plangebied geldt een dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2'. Volgens artikel 19.3.2.b geldt geen archeologische onderzoekspllicht voor ingrepen kleiner dan 300 m². Dit komt overeen met een archeologieregime van de derde categorie uit het gemeentelijke beleid. Een diepte waarbinnen ingrepen vrijgesteld zijn van een onderzoekspllicht is niet vermeld, behalve in artikel 9.3.1.a, waarin grondbewerkingen tot 35 cm zijn vrijgesteld. Het gaat hier om grondbewerkingen in het kader van werkzaamheden die niet leiden tot een bouwwerk, zoals afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage.²

De omvang van de bodemingrepen bedraagt 590 m² en de diepte van de ingrepen bedraagt 3,6 m beneden peil. Deze ingrepen zijn omvangrijker dan de vrijstellingsgrens. Een archeologische onderbouwing met betrekking tot de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden in het kader van een omgevingsvergunningaanvraag is daarom verplicht conform het vigerend bestemmingsplan.

Kwaliteitsborging

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.0), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), is door de minister aangewezen als norm.

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, 4004 Opgraven (landbodems) en 4006 Specialistisch onderzoek.

---

¹https://bestuur.gooisemeren.nl/fileadmin/Beleidsnota_s/Monumenten/Beleidsnota_Cultuurhistorie_Bussum_juni_2014.pdf?_ga=2.127200142.246861668.1528786101-986985068.1528786101

² http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0381.BP2009B004-va01/r_NL.IMRO.0381.BP2009B004-va01_2.19.html

Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

Figuur 1. De ligging van het plangebied geprojecteerd op de topografische kaart met bekende archeologische informatie.

1.2 Administratieve gegevens

Type onderzoek	Bureauonderzoek
Opdrachtgever	K6V Adviseurs
Bevoegde overheid	Gemeente Gooise Meren
Plaats	Bussum
Gemeente	Gooise Meren
Provincie	Noord-Holland
Centrumcoördinaten (X/Y)	141.220 / 476.562
Toponiem	n.v.t.
Kadastrale gegevens	Gemeente Bussum, sectie G, perceel 2576
Oppervlakte plangebied	590 m ²
Afbakening plangebied	Tijdens onderhavig onderzoek is het plangebied inclusief een zone van 750 m rondom het plangebied onderzocht.
Onderzoekperiode	Juni 2018
Uitvoerder	RAAP West
Projectleider	drs. R.A.C. Kroes
Projectmedewerkers	n.v.t.
RAAP-projectcode	BUAW
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer	4613406100
Beheer en plaats documentatie	RAAP West

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.3 Doel- en vraagstelling

De doelstelling van het bureauonderzoek is het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein dan wel de archeologische vindplaats. Daartoe wordt informatie verzameld over bekende en verwachte archeologische resten teneinde een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Hiertoe is een aantal onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe ziet de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Welke gegevens met betrekking tot archeologische complexen in en rond het plangebied zijn reeds bekend?
- Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?
- Wat is de gespecificeerde verwachting ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied? En wat zijn hiervan de prospectiekenmerken?

Algemeen

- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
- Op welke wijze kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

- Met de inzet van welke zoekmethoden kunnen de verwachte archeologische resten systematisch opgespoord worden (zoeksleuven, booronderzoek, veldkartering, geofysisch etc.)?

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Het bureauonderzoek dient ervoor om - op basis van verschillende bronnen - inzicht te krijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en de sporen die het menselijk gebruik in de loop van de tijd heeft achtergelaten. Met behulp van deze gegevens wordt een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld.

Naast de conform KNA verplichte bronnen is door de gebiedsexperts van RAAP een beredeneerde keuze gemaakt uit betrouwbare bronnen die voor de archeologische verwachting relevante informatie bevatten (zie literatuurlijst). Daarvoor is gebruik gemaakt van de landelijk en voor RAAP digitaal beschikbare archieven. Voor de beschrijving van de historische situatie is gebruik gemaakt van hiervoor relevante informatiedragers. Voor de actuele metadata van de verzamelde gegevens (gemeente, plaats, etc) wordt verwezen naar het van toepassing zijnde data-archief.

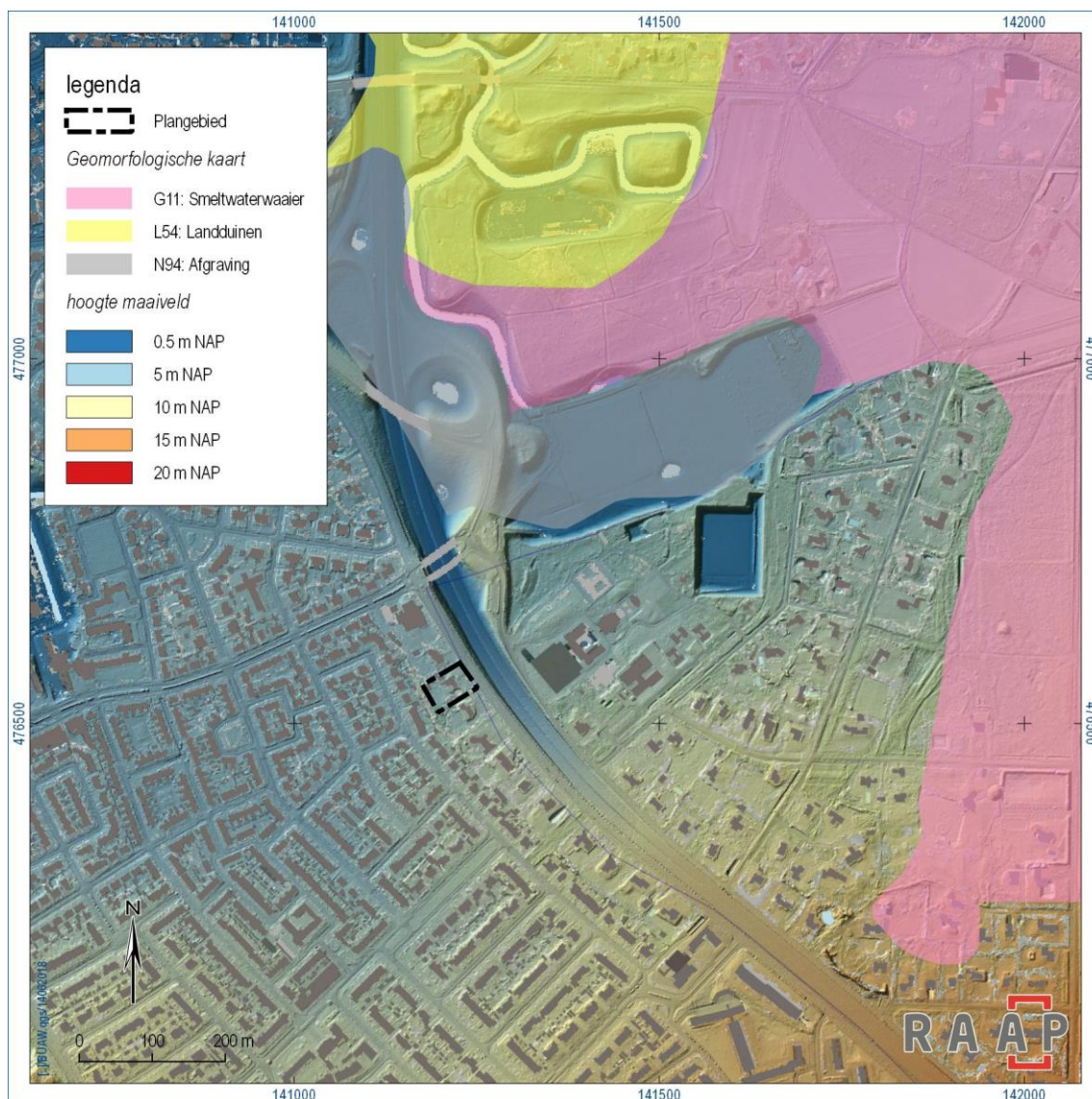
2.2 Aardkundige situatie

Het plangebied ligt op de noordwestelijke rand van de Utrechtse Heuvelrug, een stuwwal uit het Midden Pleistoceen. De ondergrond bestaat uit gestuwde pleistocene (zand-)afzettingen, al dan niet bedekt met een pakket dekzand. Van het gebied is geen geologische kaart gepubliceerd. Zowel op de bodem- als de geomorfologische kaart staat het plangebied als niet gekarteerd weergegeven. Het gebied ten (noord)oosten van het plangebied is op beide kaarten wel gekarteerd en bestaat uit afgegraven gronden en smeltwaterwaaiers, afgezet vanuit de ten noordoosten van het plangebied gelegen stuwwallen.

Geologische situatie	Dun (50 cm) laagje humusrijk materiaal op gestuwde afzettingen uit de voorlaatste ijstijd bestaande uit zand variërend van siltig fijn tot grof grindhoudend. ³
Geomorfologische situatie	Niet gekarteerd, ten noordoosten van het plangebied zijn smeltwaterwaaiers uit het Midden Pleistoceen gekarteerd (code 5G11), alsmede omvangrijke afgravingen (code 3N94). Vergelijking met de AHN leert dat het plangebied hoogstwaarschijnlijk niet afgegraven is.
Ouderdom geomorfologische structuur	Midden Pleistoceen indien oorspronkelijk, Laat-Middeleeuws of daarna indien vergraven.
Bodemkundige situatie	Niet gekarteerd, ten noordoosten van het plangebied zijn gooreerdgronden, ontwikkeld in grof zand gekarteerd (code pZn30). Dit zijn lage zandgronden met een donkere, humusrijke bovenlaag zonder podzolontwikkeling. Ze liggen in de zones met afgegraven gronden. Daar buiten, op de smeltwaterwaaiers, zijn haarpodzolen gekarteerd, ontwikkeld in grof zand. Dit zijn zandgronden met een podzol-profielontwikkeling, ontstaan als gevolg van langdurige uitloging.
Grondwatertrap (en betekenis)	Niet gekarteerd.
Verwachte diepteligging van archeologisch relevante lagen	Direct aan maaiveld dan wel direct onder de bouwvoor.

Tabel 2. Samenvattend overzicht van de geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het plangebied en de directe omgeving.

³ DINO loket boring B26C0014, aan noordelijke rand van plangebied gezet (www.dinoloket.nl). De dunne laag humusrijk materiaal is waarschijnlijk abusievelijk als 'veen' gekarteerd.

Figuur 2. De gekarteerde geomorfologie in de omgeving van het plangebied, geprojecteerd op een weergave van het AHN (www.ahn.nl).

2.3 Archeologische gegevens

Gemeentelijk archeologiebeleid

Bestemmingsplan: dubbelbestemming 'waarde-archeologie'	Waarde – Archeologie 2 - onderzoek bij bodemingrepen groter dan 300 m ²
Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart	A4 – 'De Engen', een gebied dat fungeerde als akkerbouwgrond voor de omliggende dorpen, waarbij zowel de dorpen als de akkergrond zich regelmatig verplaatsten. Vanaf het moment dat men potstal ging gebruiken, kregen zowel de bewoningskernen als de akkergrond een vaste locatie. Op de akkers is daarna soms een dik pakket potstalmest ontstaan. De Engen zijn bebouwd geraakt in de 19 ^e en 20 ^e eeuw. Er zijn geen vondsten uit het gebied bekend. Eventuele vondsten worden onder het dek van potstalmest verwacht. De dikte van dit dek is niet goed bekend.
Gemeentelijke archeologische beleidskaart	A4 – onderzoek bij bodemingrepen groter dan 30 m ² en dieper dan 40 cm.

Tabel 3. Samenvattend overzicht van het geldende archeologiebeleid en achterliggende verwachtingskaart.

Zaakidentificatienr.	Ligging	Complex	Datering	Materiaal	Diepte	Verzamelwijze
2306089100	700 m ten westen	Bewoning	Nieuwe Tijd	Keramiek	onbekend	Booronderzoek (2306089100 in tabel 5)

Tabel 4. Overzicht van de bekende archeologische monumenten en archeologische vondstlocaties in en rond het plangebied.

Eerder in de omgeving uitgevoerd onderzoek volgens ARCHIS3

In de directe omgeving van het plangebied zijn acht archeologische onderzoeken geregistreerd in Archis. Daarvan zijn er zes bureauonderzoeken, die geen nieuwe informatie leveren. Twee veldonderzoeken bieden extra informatie. Deze worden in onderstaande tabel kort toegelicht.

Zaakidentificatienummer	Resultaat/advies	Opmerking
2475111100	Bodemvorming in afzettingen van smeltwaterwaaier – afgedekt door dekzand van 30 tot 70 cm dik - ter plaatse van een 17 ^e eeuw landgoed. Middelhoge verwachting tot en met de Middeleeuwen, vanaf 17 ^e eeuw hoge verwachting. Vervolgonderzoek geadviseerd	Booronderzoek RAAP ⁴
2306089100	Intact dekzandlandschap (podzolering aangetroffen) onder esdek van 60 tot 100 cm dik. Archeologische indicatoren uit de Nieuwe Tijd (2306089100 in tabel 4), maar herkomst mogelijk van elders. Vervolgonderzoek geadviseerd.	Booronderzoek Becker & van de Graaf. ⁵

Tabel 5. Overzicht van eerder archeologisch onderzoek in en rond het plangebied.

Bekende archeologische gegevens uit andere bronnen

Amateurarcheologen zijn niet benaderd. In de molendatabase zijn in de wijde omtrek geen molens of voormalige molens geregistreerd (www.molendatabase.nl). De indicatieve kaart van het militair erfgoed geeft in en rond het plangebied niets aan (www.ikme.nl)

2.4 Historische situatie

Op basis van historische kaarten kan inzicht worden verkregen in de het historisch gebruik van een gebied vanaf de Late Middeleeuwen tot begin 20e eeuw. In die periode was men veel meer dan nu gebonden aan de (on)mogelijkheden die het natuurlijke landschap bood voor bewoning en andere vormen van landgebruik. Het historisch gebruik zegt daarmee iets over de archeologische potentie van het gebied. Daarnaast kan het informatie leveren over eventuele bodemverstoringen die in het verleden hebben plaats gevonden.

Uit deze analyse blijkt dat het plangebied al bebouwd is geraakt in de 19^e eeuw. De kadastrale minuutplan van 1832 laat geen bebouwing zien in of rond het plangebied. De topografische kaart van 1850 laat een pand zien in het plangebied. Op de topografische kaart van 1873 en 1890 is deze bebouwing niet aangegeven, maar op alle 15 topografische kaarten van 1910 tot en met 2015 wel. De

⁴ Warning, 2015.

⁵ Horn & Moerman, 2011.

bebouwing blijkt te zijn gewijzigd op de kaarten van 1931 (pand is verplaatst), 1954 (er zijn dan 2 panden zichtbaar op het perceel), 1962 (één van de twee panden is gesloopt), en mogelijk in 1974. Vanaf de topografische kaart van 1986 is de bebouwing ongewijzigd tot en met 2015. De bebouwing van het perceel wijzigt ook sterk. In 1873 en 1890 bestaat het hele perceel uit bos. In 1910 blijkt de straatzijde van het perceel te zijn geroid, maar de westzijde is geheel bebost. Deze grens blijkt in 1931 iets opgeschoven naar het westen. In 1954 is in het geheel geen bos aangegeven, maar op de kaart van 1962 weer wel: in een hoefijzervorm rondom het pand. Langs de noordrand van het perceel blijkt het bos in 1999 geroid en in 2013 is in de zuidwestelijke hoek van het perceel de grens van het beboste areaal iets naar het zuidwesten opgeschoven. Daarna blijft de situatie ongewijzigd.

De topografische kaart van 1873 laat op circa 200 m ten noorden van het plangebied, aan de overzijde van de A1 een naar het oosten gericht, bastionvormig aardwerk zien. Hier ligt nu een snelwegknooppunt. Een groter en naar het zuiden gericht werk is op 850 m ten zuidwesten van het plangebied te zien. Op de topografische kaart van 1890 zijn ze niet meer aangegeven, maar is het grotere object in het zuidwesten wél aangeduid met de naam 'Batterij n° 4'. Het fort staat bekend onder de naam 'Fort Werk IV' en is aangelegd in 1868 als vooruitgeschoven onderdeel van de vesting Naarden, het zogenaamde 'Offensief voor Naarden'. De Vesting Naarden was onderdeel van de Nieuwe Hollandsche Waterlinie. Het verdwenen aardwerk aan de overzijde van de A1 was 'Werk V'.⁶ Het plangebied ligt min of meer tussen deze twee militaire objecten in.

In het plangebied zijn geen rijksmonumenten,⁷ gemeentelijke monumenten⁸ of MIP-objecten⁹ aanwezig. De gegevens uit historische topografische kaarten wijzen op de mogelijke aanwezigheid van voorgangers van het huidige pand vanaf – in ieder geval – de 19^e eeuw, mogelijk ook eerder.

---

⁶ Brand & Brand, 1986.

⁷ <https://cultureelerfgoed.nl/monumentenregister>

⁸ https://gooisemeren.nl/fileadmin/bouwen_en_wonen/Monumenten/Gemeentelijke_monumenten_Bussum.pdf

⁹ <https://cultureelerfgoed.nl/node/1423>

Figuur 3. Overzicht van historische kaarten.

2.5 Huidige situatie

Aan de hand van actuele gegevens van recente luchtfoto's, Google Street View en navraag bij de opdrachtgever zijn de onderstaande zaken over de huidige situatie te melden.

Huidig grondgebruik	Bebouwing met een pand, grasland en bos
Hoogteligging maaiveld	+ 6,5 m NAP ¹⁰
Grondwatertrap of -stand	Onbekend
Milieutechnische condities	Onbekend
Aanwezige constructies	Fundering van pand.

Tabel 6. Samenvattend overzicht van de huidige situatie van het plangebied.

¹⁰ www.ahn.nl

Figuur 4. Luchtfoto van het plangebied (Google Earth).

2.6 Toekomstige situatie

Uit navraag bij de opdrachtgever is het volgende gebleken over de toekomstige situatie:

Aard	Sloop bestaand pand, bouw van een nieuw pand.
Omvang en diepte	590 m ² , 3,6 m diep.
Invloed op maaiveld en grondwater	Vergaving onder maaiveld. Geen invloed op grondwaterstand.
Toekomstig gebruik	Woning

Tabel 7. Samenvatting van de toekomstige situatie.

3 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van de tijdens het bureauonderzoek verzamelde gegevens is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Deze geeft inzicht in de aard en de ouderdom (inclusief omvang en uiterlijke kenmerken), (diepte)ligging, en gaafheid van eventueel aanwezige archeologische resten.

Aard en ouderdom

Het verspreidingspatroon van archeologische vindplaatsen is voor een groot deel gerelateerd aan de fysieke eisen die de mens stelde aan de leef- en woonomgeving. Het meest markant zijn de verschillen tussen jager-verzamelaars enerzijds en landbouwers anderzijds.

Jager-verzamelaars

In de Steentijd (Paleolithicum t/m Neolithicum) leefden de mensen voornamelijk van de jacht, visvangst en het verzamelen van eetbare planten en vruchten. Deze zogenaamde jager-verzamelaars trokken door het landschap en verbleven alleen tijdelijk op een plek. Uit een ruimtelijke analyse blijkt dat hun kampementen in vrijwel alle gevallen waren gesitueerd op de overgang van nat naar droog. Nabij dergelijke gradiëntzones waren namelijk de meeste voedselbronnen voorhanden en was (drink)water bereikbaar.

Het plangebied ligt niet specifiek in een zone waar jagers/verzamelaars graag vertoeven, zoals bijvoorbeeld de rand van een beekdal of een ander type lokale gradiëntzone. Dit houdt in dat de verwachting voor de aanwezigheid van resten uit de periode van jagers/verzamelaars laag is.

Landbouwers

Met de introductie van de landbouw (vanaf het Neolithicum) werd de mate waarin gronden geschikt waren om te beakkeren een steeds belangrijker factor in de locatiekeuze van de mensen. De eerste akkergronden werden aangelegd op de van nature vruchtbaarste gronden. Bovendien moesten de gronden goed ontwaterd zijn.

Het plangebied kenmerkt zich door de ligging op zandgronden die in het verleden – gezien de bodemopbouw – goed bewerkbaar moeten zijn geweest. Het bodemprofiel – wellicht een haarpodzol – wijst mogelijk echter niet op langdurige beakkering. Er kunnen dan ook archeologische resten vanaf de tijd van de eerste landbouwers (het Neolithicum) verwacht worden, maar de verwachting hiervoor is niet hoog. Op basis van het historisch kaartmateriaal blijkt dat er in de Nieuwe tijd bewoning in het plangebied heeft plaatsgevonden vanaf het midden van de 19^e eeuw. Zodoende worden in het plangebied archeologische resten van bebouwing verwacht uit de periode 19e eeuw tot recent. Uit de periode dat het plangebied in de zone van het 'Offensief voor Naarden' lag, worden geen resten verwacht.

Archeologische vindplaatsen in het plangebied kunnen in omvang variëren van één enkele huisplaats tot een heel dorp: van enkele tientallen vierkante meters tot enkele hectaren. Ze kenmerken zich door de aanwezigheid van fragmenten houtskool, huttenleem, aardewerk, al dan niet verbrand bot, eventueel fragmenten metaal vanaf de metaaltijden en stukken glas vanaf de Romeinse tijd en baksteen- en mortelpuin vanaf de Romeinse tijd.

(Diepte)ligging

Eventueel aanwezige archeologische resten kunnen in principe direct vanaf maaiveld worden aangetroffen.

Fysieke kwaliteit

Aangezien in het plangebied afdekkende pakketten ontbreken is mogelijk sprake van een slechte conservering en gaafheid van de archeologische resten.

Het bodemprofiel ter plaatse – wellicht een haarpodzol – wijst mogelijk op een relatief droge bodem waarin organische resten doorgaans niet goed bewaard zijn.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusie

Op grond van de onderzoeksresultaten en onder verwijzing naar de doelstellingen, kunnen de volgende uitspraken worden gedaan:

In het plangebied geldt een lage verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten uit de periode van jagers-verzamelaars, een middelhoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten uit de periode van landbouwers en een hoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten van bebouwing uit de 19^e eeuw en daarna.

4.2 Advies

Geadviseerd wordt om – gezien de aanwezige bebouwing op het perceel – bij de sloop van dit pand en de ontgravingswerkzaamheden ten behoeve van de bouw van de nieuwe woning, de mogelijkheid te creëren om archeologische waarnemingen te doen, met als doel vast te stellen of zich in de bodem archeologische resten bevinden en zo ja, om deze te waarderen en te bepalen of ze behoudenswaardig zijn. Wanneer dergelijke resten worden aangetroffen en behoudenswaardig worden bevonden, kan documentatie van de sporen en berging van de vondsten direct op deze waardering volgen.

Dit type onderzoek is een 'inventariserend onderzoek', met als doel: opsporen en waarderen, met de ingebouwde mogelijkheid van een doorstart naar een opgraving. Omdat de uitvoering van het onderzoek tijdens de civiele werkzaamheden wordt gedaan, wordt gesproken van een 'opgraving in de vorm van een begeleiding'. Een dergelijk onderzoek moet uitgevoerd worden conform een door de bevoegde overheid (de gemeente Gooise Meren) goedgekeurd programma van eisen.

4.3 Tot slot

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Gooise Meren, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Literatuur

- Boer, G.H. de & R. Timmerman**, 2007. Oud Blaricummerweg 34, gemeente Naarden: archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. *RAAP-notitie 2207*. Amsterdam.
- Brand, H. & J. Brand (red.)**, 1986. *De Hollandse Waterlinie*. Utrecht.
- Horn, M. & S. Moerman**, 2011. Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase Isaac da Costalaan 20b, Bussum Gemeente Bussum. *B&G rapport 1139*, Noordwijk.
- SIKB**, 2016. *Beoordelingsrichtlijn Archeologie*. BRL SIKB 4000. SIKB, Gouda.
- Teekens, P.C. & A. Spoelstra**, 2011. Bureauonderzoek ten behoeve van het project 'Rioolvervangings en Wegreconstructie Jozef Israëlslaan en Omgeving' te Bussum, gemeente Bussum (N.-H.). *Archeologische Rapporten Oranjewoud 2010/170*, Heerenveen.
- Warning, S.**, 2015. Plangebied Beukenlaan/Museumlaan in Huizen, gemeente Huizen; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase). *RAAP-notitie 5076*. Weesp.

Overzicht van figuren, tabellen, bijlagen en appendices

Figuren:

Figuur 1. De ligging van het plangebied geprojecteerd op de topografische kaart met bekende archeologische informatie.	6
Figuur 2. De gekarteerde geomorfologie in de omgeving van het plangebied, geprojecteerd op een weergave van het AHN (www.ahn.nl).	11
Figuur 3. Overzicht van historische kaarten.	14
Figuur 4. Luchtfoto van het plangebied (Google Earth).	15

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	7
Tabel 2. Samenvattend overzicht van de geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het plangebied en de directe omgeving.	10
Tabel 3. Samenvattend overzicht van het geldende archeologiebeleid en achterliggende verwachtingskaart.	11
Tabel 4. Overzicht van de bekende archeologische monumenten en archeologische vondstlocaties in en rond het plangebied.	12
Tabel 5. Overzicht van eerder archeologisch onderzoek in en rond het plangebied.	12
Tabel 6. Samenvattend overzicht van de huidige situatie van het plangebied.	14
Tabel 7. Samenvatting van de toekomstige situatie.	15

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal	
-----------------------	--

Bijlage 1. Tijdschaal

Geologische perioden			Archeologische perioden							
Tijdvak	Chronozone	Datering	Tijdperk	Datering						
Holoceen	Laat Subatlanticum	1150 na Chr. 0 -450 voor Chr.	Recente tijd		1945					
			Nieuwe tijd	C	1850					
	B			1650						
	A			1500						
	Vroeg Subatlanticum		Middeleeuwen	Laat B	1250					
				Laat A	1050					
			Vroeg	D: Ottoonse tijd	900					
				C: Karolingische tijd	725					
				B: Merovingisch tijd	525					
	Romeinse tijd		Laat	270						
Midden		70 na Chr.								
Vroeg		15 voor Chr.								
Subborea	IJzertijd	Laat	250							
		Midden	500							
		Vroeg	800							
Atlantium	Bronstijd	Laat	1100							
		Midden	1800							
		Vroeg	2000							
Boreaal	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850							
		Midden	4200							
		Vroeg	4900/5300							
Preboreaal	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450							
		Midden	8640							
		Vroeg	9700							
Pleistocene	Weichselien	Laat Glaciaal	Late Dryas	11.050						
			Allerød	11.500						
			Vroege Dryas	12.000						
			Bølling	12.500						
			Vroegste Dryas	13.500						
			Pleni-glaciaal	Midden	Laat	Denekamp	30.500			
						Hengelo	60.000			
						Moershoofd	71.000			
						Vroeg Glaciaal	Vroeg	Oud	Odderade	114.000
									Brørup	126.000
	Eemien	Saalien II	Midden	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500				
							Saalien I	Jong B	16.000	
										Belvédère/Holsteinien
							Glaciaal x	Oud	250.000	
										Holsteinien
							Elsterien	Saalien II	236.000	
										463.000
							114.000	Saalien I	322.000	
										126.000
							236.000	Glaciaal x	384.000	
241.000	Holsteinien	416.000								
			322.000	Elsterien	463.000					